

THE RELATIONS BETWEEN COMMUNIST ROMANIA AND THE U.N. IN THE MIDDLE OF THE 20TH CENTURY. FAILED ATTEMPTS TO ACCEDE TO THE GLOBAL INSTITUTION (1951-1952)

**Paul Nistor, Scientific Researcher III, Romanian Academy, Iași Branch,
"A. D. Xenopol" History Institute**

Abstract: The relations between communist Romania and the UN in the early '50s of the 20th century mirrored the political tensions and ideological disputes existing at international level, between East and West. For the communist administration based in Bucharest, the accession to the most prestigious international organization would have meant achieving not only a certain political legitimacy (which was lacking, due to internal election forgery) but also security arrangements against a possible attack from the West. Of all the major powers, only the USSR endorsed the accession to the UN of Hungary, Bulgaria and Romania, all former adversaries of the UN during the Second World War.

At the same time, the West and especially the United States blocked the Romanian political initiatives. The Americans were obstructing the arrival of Romanian observers in New York, keeping a careful watch on the Romanian diplomats in America with the help of police agents and the FBI and were impeding their movements inside the United States.

With the help of its large number of allies in the Security Council and the UN General Assembly, the United States was proposing resolutions that would block the accession of Romania to the global institution. In return, the Romanian Communist Party decided to launch a negative press campaign, in Romania, against the UN Secretary General and the institution as a whole.

Keywords: Cold War, Communist Romania, United Nations, Diplomacy, Foreign Policy

Deși a apărut ca o salvatoare a omenirii după aproape 6 ani de război, Organizația Națiunilor Unite s-a confruntat de la bun început cu situații delicate și supuse unei permanente negocieri între marile puteri. Între multiplele probleme, primirea de membri în ONU a fost un punct foarte disputat în prima decadă de viață a instituției mondiale¹. Cu atât mai mult cu cât, fiind depășit repede entuziasmul organizării unei lumi noi, la finalul celui de-Al Doilea Război Mondial, s-a ajuns ușor la ciocniri de interese între Est și Vest și la practicarea unei diplomații inflamate. În aceste condiții, prima grijă a membrilor Națiunilor Unite a fost evitarea unui nou conflict și încercarea de a menține pacea prin responsabilizarea Consiliului de Securitate și a Adunării Generale a ONU². Formarea rapidă a celor două blocuri politico-militare rivale și primele crize ale Războiului Rece au adus blocaje de lungă durată în funcționarea ONU și dezbateri interminabile pe chestiuni care țineau de procedurile juridice ale luării deciziilor³.

Statele Unite și aliații lor s-au opus constant admiterii în Națiunile Unite a unor țări care să fie doar pionii internaționali ai Moscovei. Pe acest considerent, s-a purtat o „bătălie” diplomatică de lungă durată pentru a menține statele comuniste, și mai ales China populară, în

¹ James L. Gormly, *From Potsdam to the Cold War. Big Three Diplomacy, 1945-1947*, Wilmington, Scholarly Resources, 1990, p. 16-20.

² Brian Frederking, *The United States and the Security Council. Collective Security since the Cold War*, London, New York, Routledge, 2007, p. 26; Bertrand G. Ramcharan, *Preventive Diplomacy at the United Nations*, Bloomington and Indianapolis, Indiana University Press, 2008, p. 25.

³ Robert F. Gorman, *Great Debates at the United Nations (1945-2000)*, Westport, Greenwood Press, 2001, p. 10-15.

afara instituției mondiale⁴. În plus, blocul occidental a beneficiat în primii 10 ani de prezența unor Secretari Generali ai O.N.U. – Trygve Lie și Dag Hammarskjöld – care, chiar dacă pe alocuri încercau să facă pe neutri și chiar se mai împotriveau uneori unor proiecte americane, în chestiunile fundamentale nu erau nici pe departe aliați ai Uniunii Sovietice⁵.

România, ca stat care aparținea taberei învinse în război, și care după 1945 intrase în sfera sovietică, avea puține șanse de admitere în instituția mondială. Încercări fără succes mai fuseseră între 1947-1950 dar Bucureștiul spera ca noul deceniu să aducă o acceptare a sa în comunitatea internațională⁶. Relațiile României cu ONU se deshideau destul de brutal la începutul anului 1951. Diplomații români au fost convocați la Departamentul de de Stat pentru discutarea unor cereri de deplasare, de la Legația Republicii Populare Române din Washington către sediul ONU din New York. Americanii Campbell și Nikels, responsabili zonei balcanice, i-au pus în vedere diplomatului român Mitrache că cererile de deplasare către New York nu se puteau rezolva mereu în regim de urgență, așa cum doreau românii. De fapt, americanii nu prea mai doreau să aprobe asemenea cereri, mai ales că nu înțelegeau care erau interesele României în discuțiile de la Națiunile Unite care priveau probleme de pe alte continente⁷. Mitrache a argumentat cu faptul că guvernul român numise observatori la lucrările ONU pe toată durata acestora și, deci, era îndreptățit să solicite deplasări. De fapt, americanii erau nemulțumiți nu neapărat de prezența românilor la New York ci de blocarea propriilor diplomați la București, unde guvernul român aproba prea puține deplasări în țară. Diplomații Bucureștiului susțineau că nu se puteau echivala cererile către ONU și cererile către Predeal și invocau statutul de organizație internațională a Națiunilor Unite⁸.

Luând la cunoștință problemele diplomaților români pe relația ONU, Ana Toma, din centrala MAE, oferea lămuriri trimișilor de la Washington. Astfel, România nu intenționa să folosească principiul reciprocității cu SUA și nici nu dorea să aplice vreun regim special americanilor ori să ajungă cu ei la vreo înțelegere specială. În plus, „regimul ce se aplică lor în ceea ce privește permisele de deplasare este identic cu cel al celorlalte misiuni diplomatice din RPR”⁹. În ceea ce privea atitudinea MAE în chestiunea deplasărilor, Ana Toma formula o poziție oficială: guvernul de la București protesta față de măsurile „discriminatorii” impuse de americani Legației RPR și preciza că va bloca deplasările în țară ale diplomaților americani dacă și Departamentul de Stat o făcea pentru români¹⁰. Argumentul era în principiu același pe care îl folosiseră deja Mitrache și colegii: „Deplasările la ONU nu puteau fi asimilate cu alte deplasări pe teritoriul Statelor Unite. ONU nu este o instituție americană ci o instituție internațională și nu interesează Departamentul de Stat pentru care motive reprezentanții

⁴ Jussi M. Hanhimäki, *The United Nations. A Very Short Introduction*, New York, Oxford University Press, 2008, p. 17-19.

⁵ John Allphin Jr. Moore, Jerry Pubantz, *Encyclopedia of the United Nations*, New York, Infobase Publishing, 2008, p. 217, 287.

⁶ Paul Nistor, *România și ONU la începutul Războiului Rece*, în *Istorie și Societate în spațiul est-carpatic (secolele XIII-XX)*, Iași, Editura Junimea, 2005.

⁷ Arhivele Ministerului Afacerilor Externe (AMAE), fond SUA, Telegrama Washington 1951, Notă din 25 ianuarie 1951.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*, Telegramă din 28 ianuarie 1951.

¹⁰ *Ibidem*.

Legăției RPR se duc la ONU”¹¹. Evident, americanii știau aceste detalii dar răspundeau cu șicane politicii de hărțuire și blocaj diplomatic, inițiată de guvernul României.

Și în 1952 au apărut același gen de probleme. La 5 octombrie 1952 MAE îl împuternicea pe Corneliu Bogdan în calitate de observator ONU și îl ruga să facă demersurile necesare la Departamentul de Stat pentru obținerea permiselor de deplasare de la Washington la New York¹². Deoarece americanii au aplicat reciprocitatea, membrii Legăției RPR aveau nevoie de aprobări speciale pentru a ieși de pe teritoriul District of Columbia. Pentru a-l ajuta pe Corneliu Bogdan, Bucureștiul propune trimiterea din țară a 1-2 secretari¹³. Totuși, observatorii neavând un statut legal, ONU nu intervenea pentru obținerea vizei de intrare în SUA sau permise de deplasare. Cum românii șicanaseră continuu Legația SUA, Departamentul de Stat preciza că nu acorda viză pentru Marcu Gheorghe și Pele Gheorghe - secretarii observatorului român la ONU deoarece acest detaliu ”nu intra în prevederile secțiunii din articolul încheiat între ONU și SUA cu privire la sediul ONU”¹⁴. Sovieticii i-au anunțat pe diplomații din statele satelit că nu există o bază legală pentru un eventual protest față de comportamentul Washingtonului, dar că se încerca intervenția pe lângă președintele Adunării Generale a ONU, să invite personal pe diplomații din țările comuniste¹⁵.

Culisele politice ale nemulțumirilor românești vizavi de comportamentul Statelor Unite erau completate deschis cu reacția presei române față de evenimentele începutului de an 1951. „Scânteia” titra fără nici un argument: „Odioasa rezoluție americană de la ONU” - despre rezoluția adoptată prin mobilizarea Occidentului, care decreta China Populară drept stat agresor în Coreea. Actul era considerat „provocator și odios” , „impus prin șantaj” și mistificator al istoriei¹⁶.

Și alte evenimente inflamau presa românească comunistă. O vizită a Secretarului General ONU – Trygve Lie în Balcani, la Belgrad, Atena și Ankara era de ajuns pentru a stimula fanteziile politice comuniste. Conform „Scânteia”, Trygve Lie ar fi avut „lungi întrevederi cu călăul fascist Tito și cu alți bandiți din clica titoistă”, tocmai când Iugoslavia ar fi început „pregătirile de agresiune și provocările ... împotriva țărilor de democrație populară”¹⁷. „Scânteia” oferea totuși și câteva informații prețioase: Trygve Lie era decorat de către Tito și făcea planurile pentru o regiune pașnică a Balcanilor¹⁸. În rest, Secretarul General ONU primea „onorurile” obișnuite din partea presei comuniste: „socialist de dreapta, agent scizionist în mișcarea sindicală din Norvegia, vechi lacheu al imperialiștilor americani...”¹⁹

Rapoartele economice ale ONU interesau pe români. Departamentul economic al Națiunilor Unite publica în prima parte a anului 1951 o analiză cu privire la „situația economică în lume” în perioada 1949-1950. Ca mai toate rapoartele de același tip care au urmat anului 1951 și acest document primea aceeași „cheie de descifrare”: dorind să ascundă

¹¹ *Ibidem*.

¹² AMAE, fond SUA, Telegrama Washington, octombrie-decembrie 1952, Telegramă din 5 octombrie 1952, f. 40.

¹³ *Ibidem*, Telegramă din 19 octombrie 1952, f. 74.

¹⁴ *Ibidem*, Telegramă din 20 noiembrie 1952, f. 60.

¹⁵ *Ibidem*, Telegramă din 2 decembrie 1952, f. 81.

¹⁶ *Scânteia*, 3 februarie 1951, p. 6.

¹⁷ *Ibidem*, 20 aprilie, p. 4.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*.

adevarata situație economică din lume, ONU nu recunoștea contradicțiile grave și criza din interiorul sistemului capitalist. În raport erau totuși trecute și succese ale blocului răsăritean²⁰.

Evenimentele oficiale pe relația cu ONU erau însă ceva iar patimile diplomaților români, în aceeași direcție, cu totul altceva. Astfel, ministrul României la Washington, Mihail Magheru, raporta Bucureștiului că în mai 1951, cu prilejul unei vizite la New York, diplomații Bogdan și Mitrache „au observat cu siguranță că sunt urmăriți cu mașina și pe jos, pas cu pas”²¹. Apoi, Mitrache ar fi fost contactat de un jurnalist italian – Fontana, corespondent al ziarului „Roma” din Neapole. Fontana i-ar fi invitat pe Mitrache și Bogdan la masă, deschizând o discuție despre posibilitatea încheierii unui armistițiu în Coreea. Fiecare dintre părți susținea că superputerea lumii sale dorea pacea și că va acționa în consecință. Totuși, Corneliu Bogdan nu a fost de acord cu propunerea jurnalistului italian de apariție a dialogului în „New York Times” sau „Le Monde” chiar dacă, după cum sugera Fontana, „publicarea unei asemenea păreri ar putea contribui la unele apropieri în vederea încetării focului”²².

În august, românii erau interesați să ceară de la americani autorizație de deplasare spre San Francisco, unde urma să aibă loc conferința de pace cu Japonia. Bucureștiul dorea statut de observator pentru România. Chiar și sovieticii – „prieteni cei mai buni” – îi sfătuiseră pe români să meargă, considerând utilă prezența lor la un eveniment diplomatic major²³. Dar după câteva zile de tergiversări, Departamentul de Stat a oferit un răspuns negativ. Mitrache și Manea au mers în audiență la șeful adjunct al protocolului care însă și-a exprimat nedumerirea: de ce era România interesată de problema finalizării războiului din Pacific?!²⁴ Românii au rămas fermi, argumentând că acest răspuns era de competența MAE de la București. Dar cu toate insistențele lor, Departamentul de Stat nu s-a lăsat înduplecat²⁵.

În rest, diplomații români care aveau contact cu ONU gândeau în clișee ideologice comuniste și alimentau temerile anticapitaliste ale Bucureștiului. Analiza lor de relații internaționale, departe de a fi una obiectivă, era tributară marxismului și, mai grav, crea texte de întâmpinare a gândirii existente la București. Astfel, românii se străduiau să descopere în toate evenimentele date care să certifice pregătirile Americii pentru un nou război. Aceasta au înțeles ei din discuțiile cu jurnaliștii și politicienii întorși de la San Francisco²⁶ și, la fel, au concluzionat că presa americană, în noiembrie 1951, recunoștea că propunerile americane pentru dezarmare, lansate la ONU, erau simple „manevre de propagandă”²⁷.

Apoi, membrii Legației RPR supravegheau diferite asociații care depuneau memorii la ONU. În luna decembrie, „în sediul din Washington al trădătorilor români”, a avut loc o reuniune a reprezentanților emigrațiilor estice, anticomuniste. La finalul dezbaterilor purtate, emigrația estică a convenit editarea unui raport despre „preținse deportări din țările noastre”, document care urma a fi depus la ONU²⁸. De obicei, în asemenea cazuri, Bucureștiul dorea să

²⁰ *Ibidem*, 23 februarie 1951, p. 4.

²¹ AMAE, fond SUA, Telegrama Washington 1951, Telegramă din 20 mai 1951.

²² *Ibidem*, Telegramă din 9 iunie 1951.

²³ *Ibidem*, Telegramă din 28 august 1951.

²⁴ *Ibidem*, Telegramă din 10 septembrie 1951.

²⁵ *Ibidem*, Telegramă din 26 septembrie 1951.

²⁶ *Ibidem*, Telegramă din 5 octombrie 1951.

²⁷ *Ibidem*, Telegramă din 14 noiembrie 1951.

²⁸ *Ibidem*, Telegramă din 14 decembrie 1951.

obțină cât mai rapid textul, pentru a-l combate în presa americană și pentru ai denigra pe autori în anumite medii culturale, economice și politice din America.

Adunarea Generală a ONU, începea a VI-a sesiune în toamna anului 1951, iar admiterea de noi membri era un punct fierbinte. În contextul războiului din Coreea, taberele rivale se ciocneau zgomotos. Reprezentantul statului Peru, printr-o scrisoare adresată Secretarului General la 24 septembrie, a cerut înscrierea pe ordinea de zi a punctului intitulat „Dreptul statelor care candidează la admiterea în organizație de a prezenta dovezi de îndeplinire a condițiilor prevăzute în articolul 4 al Chartei Națiunilor Unite”. La concurență cu Peru, printr-o telegramă din 6 octombrie, reprezentanții Guatemalei, Hondurasului și Salvadorului au solicitat Secretarului General înscrierea pe aceeași ordine de zi a chestiunii „Admiterea de noi membri”²⁹. La 11 octombrie și Nicaragua s-a alăturat propunerii. Aceste țări ofereau și o notă explicativă, considerând că era binevenită intrarea în ONU a unor noi membri, America Centrală fiind prezentată într-o comuniune de valori și de rasă cu unele din statele neolatine care băteau la poarta instituției mondiale³⁰.

Inițiativa statului Peru a fost trecută pe ordinea de zi a celei de-a VI-a sesiuni a Adunării Generale printr-o decizie intervenită la 13 noiembrie 1951, în plenul Adunării. Problema ridicată de Peru a fost trimisă spre cercetare Primei Comisii (politice) și a fost dezbătută în câteva ședințe. Chiar de la prima întâlnire din Comisie, Peru a prezentat un proiect de rezoluție prin care invita toate statele admitante să depună dovezile necesare pentru clarificări la ONU și să prezinte Consiliului de Securitate și Adunării Generale documente, conform procedurii instituite. Proiectul de rezoluție preciza că admiterea se făcea exclusiv pe condițiile juridice stabilite de articolul 4 al Chartei și recomanda Consiliului de Securitate să examineze din nou cererile de admitere ale doritorilor, în lumina noilor documente³¹.

Dovezile unui stat, prin sugestie peruviană, urmau a fi constituite din tratatele cu alte state, acordurile și convențiile internaționale la care era parte. Această precizare nu era însă pe placul românilor care anticipau că, în acest fel, SUA și aliații lor vor bloca ascensiunea unei țări ale cărei tratate (cu URSS) nu erau agreate de Vest. Mai mult, românii considerau că reprezentantul Peru făcuse o greșeală chiar din start, mulțumind SUA pentru sugestiile de îmbunătățire a proiectului și, deci, admițând în acest fel că ideile avantajau pe occidentali. Nemulțumirea esticilor venea și din faptul că adevăratul scop al posibilei rezoluții era ascuns și sub numeroase „șiretlicuri și chițibușuri juridice” și chiar sub „citate din Evanghelie”³².

Belamunde - reprezentantul Peru a admis ideea de universalitate și a recunoscut necesitatea extinderii organizației dar a condiționat acest lucru de un referat consultativ al Curții Internaționale (care părea să nu fie favorabilă comuniștilor). Proiectul a fost sprijinit și de Columbia, care s-a arătat interesată de legăturile „latine”, și care a solicitat prezența în ONU a unor state precum Spania, Portugalia și Italia. În discuțiile care au urmat în perioada imediată, Suedia și Siria s-au pronunțat pentru o mai largă deschidere a porților Națiunilor Unite și pentru o viziune mai destinsă atunci când se lua în dezbateră asemenea subiect³³.

²⁹ AMAE, fond ONU, Dosar ONU 241/ 1955 - Admiterea României în Organizația Națiunilor Unite, 1947-1955, *Sesiunea a VI-a*, p. 1.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*.

³² *Ibidem*, p. 2.

³³ *Ibidem*.

Oficiosul PCR – „Scânteia” – a reflectat într-o cheie puternic ideologizată activitatea instituției mondiale la finalul anului 1951. Românii nu se sfiau să acuze direct Națiunile Unite, transformând-o în „organizație complet aservită politicii americane agresive de dictat, șantaj și înrobire a întregii lumi”³⁴.

Dezbaterea dedicată primirii de noi membri, inclusă în sesiunea a VI-a a Adunării Generale ONU, continua în ianuarie 1952. „Bătălia” argumentelor se dădea în jurul proiectului de rezoluție propus de Peru, care slujea strategiile occidentale. Reprezentantul URSS, I.A. Malik, a pornit ofensiva contra proiectului peruvian, argumentând că acesta era împotriva procedurilor stabilite de Chartă precum și în contra regulilor Consiliului de Securitate și a Adunării. Deși peruanii și-ar fi înțesat proiectul cu lozinci frumoase – „universalitate”, „principiul justiției internaționale”, „realitate obiectivă” – ei ar fi utilizat acești termeni ca paravan, facilitând însă posibilitatea respingerii cererilor înaintate de țările est-europene³⁵. Malik indica faptul că documentele de bază ale Națiunilor Unite nu solicitau dovezi pentru o eventuală admitere. Mai mult, trebuia să se ia în discuție și politica celorlalți față de statul în cauză. Reprezentantul Uniunii Sovietice oferea exemplul SUA, care ar fi dus o „politică dușmănoasă” față de noile regimuri estice, acest lucru fiind de fapt o piedică în politica de „prietenie” pe care Bulgaria, Ungaria și România doreau să o ofere Vestului³⁶.

Malik critica și propunerea peruană de revenire la un acord al Curții Internaționale de Justiție, în condițiile în care, printr-un referat din 3 noiembrie 1950 Curtea stabilea că principalul rol în extinderea ONU, prin decizii pur politice, îl avea Consiliul de Securitate.³⁷ Sovieticul aprecia că adoptarea rezoluției inițiate de Peru ar fi dus la tensionarea situației internaționale. Tocmai de aceea, URSS a venit cu un contraproiect de rezoluție, în care solicita Consiliului revizuirea cererilor a 14 state, pentru accesul în instituția mondială³⁸.

De aici înainte, discuțiile s-au purtat pe seama celor două proiecte. Cuba a luat atitudine deschisă față de varianta occidentală dar Belgia și Chile au promis că o acceptă doar cu unele rezerve. Românii credeau că și alte state nu vedeau o soluție acceptabilă în proiectul peruvian ci în cel sovietic. De aceea, un diplomat român concluziona triumfalist: „în acest mod a eșuat rușinos încercarea inspirată de Statele Unite, de a legaliza politica de discriminare... în chestiunea admiterii de noi membri”³⁹. Reprezentantul Americii, Gross, a avut însă o ieșire dură, pentru a indica în clar care era poziția SUA. Gross a atacat „cu furie” proiectul sovietic, a adus „calomniile la adresa țărilor de democrație populară” și a insistat pe nerespectarea drepturilor omului în Est, precum și pe molestarea cetățenilor americani⁴⁰.

La 24 ianuarie 1952 a fost înaintat un proiect peruvian revizuit, în care nu mai era obligatorie prezentarea unor „dovezi adecvate”, de către fiecare stat candidat. Dar chiar și așa, delegații Siriei, Boliviei, Guatemalei și Suediei au arătat că proiectul peruvian nu avea nicio valoare practică și nu lichida impasul existent. Mai mult, Bolivia s-a arătat mult mai

³⁴ *Scânteia*, 17 noiembrie 1951, p. 4.

³⁵ AMAE, fond ONU, Dosar ONU 241/1955 – Admiterea României în Organizația Națiunilor Unite, 1947-1955, *Sesiunea a VI-a*, p. 3-4.

³⁶ *Ibidem*, p. 4.

³⁷ *Ibidem*, p. 5.

³⁸ *Ibidem*, p. 6.

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ *Ibidem*.

conciliantă cu Estul, declarând că proiectul sovietic de rezoluție nu putea fi ocolit⁴¹. Chiar și suedezi au apreciat că inițiativa Moscovei era mai aproape de punctul lor de vedere⁴².

Dar pentru a complica situația și pentru a minimaliza impactul proiectului sovietic, se pare că Washingtonul a mai inspirat o propunere de rezoluție. La 24 ianuarie, delegatul din Costa Rica, împreună cu reprezentanții altor 4 țări din America Centrală, au lansat ideea prin care Adunarea să solicite Curții Internaționale un referat consultativ referitor la aplicarea principiului unanimității în Consiliu. Pentru români aceasta era o încercare occidentală „de a găsi o nouă posibilitate de torpilare a principiului unanimității și de împiedicare a admeririi de noi membri”⁴³. Cu toate aceste complicații, delegații Indiei, Danemarcei, Norvegiei și Egiptului au promis că vor vota proiectul sovietic. Pentru a-și mai găsi un aliat, Malik a introdus un amendament al Argentinei ca preambul la propriul proiect de rezoluție⁴⁴.

La 25 ianuarie, Comitetul politic a votat cele 3 inițiative. Proiectul peruvian a obținut 36 voturi pozitive, 9 negative și 12 abțineri. Proiectul sovietic a fost votat de 21 delegați, între care și state democratice occidentale (Suedia, Norvegia, Danemarca) sau state asiatice. 25 delegați s-au abținut⁴⁵. La 1 februarie, în cadrul unei ședințe plenare, s-a trecut din nou la vot. A trecut proiectul peruvian, dar a căzut cel sovietic (22 voturi pentru, 21 împotriva și 16 abțineri). Ultima rezoluție propusă votului, cea prezentată de cele 5 țări din America Centrală, considerată de români „la fel de inacceptabilă ca și cea peruviană”, a fost și ea acceptată „prin voturile țărilor din blocul anglo-american”⁴⁶.

Votul nu a fost deloc pe placul regimurilor comuniste și evoluția discuțiilor de la ONU a declanșat atacuri insalubre ale presei estice. În acest context, „Scânteia” utiliza un limbaj agresiv și vulgar, cu înalte tonuri de violență: „În ura lor de moarte împotriva păcii și socialismului, demenții ațâțători la război ar voi să ascundă în ochii popoarelor faptul că există țări de democrație populară, că ele trăiesc fără ca la cârma țării lor să fie vătafii imperialismului”⁴⁷.

La 6 februarie a fost luată în discuție și în Consiliul de Securitate chestiunea admeririi de noi membri. Acolo însă, președintele acestui organism, reprezentantul Greciei, a manevrat de așa natură încât să se discute doar un proiect francez. Sovietul sovietic I.A. Malik a fost deosebit de indignat și a solicitat imperios să fie plasat pe ordinea de zi și proiectul țării sale. Acuzele de conspirație occidentală au curs din nou. În final, nu au trecut nici proiectul deus de Franța și nici cel al URSS. Pentru proiectul Moscovei au fost două voturi pozitive (Pakistan și URSS), șase negative (SUA, Brazilia, Turcia, Grecia, Olanda, China naționalistă) și abțineri din partea Angliei, Franței și statului Chile⁴⁸. Iritarea presei române ajunsese la cote maxime. Prin votul din 6 februarie din cel mai influent organism onusian, spuneau jurnaliștii români, fusese anulată singura posibilitate a soluționării echitabile a acestei probleme⁴⁹.

⁴¹ *Ibidem*, p. 7.

⁴² *Ibidem*, p. 8.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ *Ibidem*.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 9.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 10-11.

⁴⁷ *Scânteia*, 23 ianuarie 1952, p. 1.

⁴⁸ *Ibidem*, 8 februarie 1952, p. 4.

⁴⁹ *Ibidem*.

Suplimentar, la 20 martie Departamentul de Stat i-a convocat pe Corneliu Bogdan și Cristian Zambeti și a transmis o notă verbală prin care guvernul RPR era informat despre cartea albastră a Departamentului de Stat. Aceasta cuprindea mărturii referitoare la încălcarea libertăților în RPR (cartea a ajuns la ONU în toamna 1951)⁵⁰. Campbell a explicat că volumul nu fusese încă remis oficial guvernului RPR deoarece s-a așteptat definitivarea fotocopiilor după originalele mărturiilor⁵¹. Acest lucru a reamintit românilor presupusa complicitate dintre americani și Secretarul General ONU. Poate și datorită acestui scenariu, presa română se dezlănțuia din nou, în primăvara 1952, contra lui Trygve Lie⁵².

În vara anului 1952 erau reluate încercările de lărgire a ONU. Reprezentantul Uniunii Sovietice, I.A. Malik, a convocat Consiliul de Securitate pentru a impune un punct pe ordinea de zi: „Adoptarea unei recomandări către Adunarea Generală cu privire la admiterea simultană ca membri ai ONU a tuturor celor 14 state care au depus cereri în acest sens”⁵³. Legația RPR din Washington s-a mobilizat, urmărirea ședințele Consiliului de Securitate și trimitea în țară copii ale documentelor oficiale adoptate de Consiliu. În plus, românii erau foarte atenți și la proiectele de rezoluție pe care urmau să le propună americanii, care erau comentate în „New York Times” sau pe culoarele Națiunilor Unite⁵⁴.

Consiliul de Securitate a trecut la examinarea chestiunii admiterii de noi membri la 9 iulie. I. A. Malik și-a prezentat pe larg textul de rezoluție, indicând din nou că accesarea simultană a celor 14 state era singura decizie echitabilă. Malik a reamintit că o propunere identică a fost adoptată de Comitetul Politic al Adunării iar la ședința în plen au fost 22 voturi pentru și doar 21 contra⁵⁵. Grupul occidental a încercat o nouă tergiversare și, tocmai de aceea, reprezentantul Greciei a propus amânarea discuției pentru septembrie, cu argumentul că până la acea dată ar fi putut fi studiate și cererile Japoniei și Cambogiei⁵⁶.

La 2 septembrie, Consiliul de Securitate a reluat discuțiile. Cele două superputeri și-au impus puncte proprii pe ordinea de zi: URSS – proiectul admiterii simultane în ONU iar americanii – examinarea rezoluției nr. 506 din sesiunea a VI-a, cu privire la condițiile primirii de noi membri. La 2 septembrie a mai apărut un punct pe ordinea de zi, care a nemulțumit blocul estic: examinarea cererilor de intrare în ONU a Japoniei, Laosului, Cambogiei, Libiei și Vietnamului de Sud. În special prezența Vietnamului pe listă era considerată provocatoare de către comuniști și „inclusă doar în scopul vădit de a abate atenția”⁵⁷.

În ședința din 3 septembrie 1952, Austin – delegatul american a recunoscut franc opoziția Americii față de principiul admiterii în bloc. El a propus acceptarea a doar 9 state, considerând că Albania, Mongolia, Bulgaria, Ungaria și România nu erau „destul de îndreptățite să facă parte din Națiunile Unite”⁵⁸. Delegații Olandei și Greciei au dorit alte

⁵⁰ AMAE, fond SUA, Telegrama Washington, ianuarie-martie 1952, Notă din 20 martie 1952, f. 105-108.

⁵¹ *Ibidem*.

⁵² *Scânteia*, 11 aprilie 1952, p. 4.

⁵³ AMAE, fond ONU, Dosar ONU 241/1955 – Admiterea României în Organizația Națiunilor Unite, 1947-1955, Cererile de admitere în ONU, p. 2.

⁵⁴ AMAE, fond SUA, Telegrama Washington, iulie-septembrie 1952, Telegramă din 4 iulie 1952.

⁵⁵ AMAE, fond ONU, Dosar ONU 241/1955 – Admiterea României în Organizația Națiunilor Unite, 1947-1955, *Sesiunea a VI-a*, p. 12.

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ *Ibidem*, p. 14.

⁵⁸ *Ibidem*, p. 15.

amânări și au propus transferarea acestei discuții către cea de-a VII-a sesiune a Adunării Generale, pe motiv că între membrii permanenți ai Consiliului existau mari divergențe⁵⁹.

Cum Anglia și Franța s-au situat de partea SUA, sovieticul Malik a reluat propriile argumente în ședința din 5 septembrie. El a arătat partea hilară a acestor dezbateri infinite, numărând că fiecare cerere de admitere fusese deja luată în discuție de mai multe ori și întoarsă pe toate fețele. Pentru sovietic era inadmisibil ca 120 milioane de oameni să bată în van la poarta Națiunilor Unite și el solicita ca admiterea să fie neapărat rezolvată în a VII-a sesiune a Adunării Generale care urma să înceapă în toamna 1952⁶⁰.

La 8 septembrie s-au încheiat schimburile de argumente în Consiliul de Securitate dar, din nou, aliații Americii au intervenit. Delegații Braziliei și Chinei gomindaniste au ridicat obiecții împotriva propunerii sovietice. După noi discursuri ale lui Malik, delegatul Braziliei, care prezida ședința, a supus la vot proiectul sovietic de rezoluție. Pentru inițiativa Moscovei au optat URSS și Pakistan, împotriva – SUA, Grecia, Brazilia, Olanda și China, abțineri – Anglia, Franța Turcia, Chile. Proiectului i-ar fi fost necesare 7 voturi pentru a trece⁶¹.

Presa română nu a primit deloc bine această nouă blocare la ONU. „Scânteia” a publicat articole incendiare în zilele de la începutul lunii septembrie. Pe de o parte, îi demasca pe „dușmanii” omenirii – capitaliștii occidentali, pe de altă parte publica integral discursurile lui I. A. Malik⁶². În final, jurnaliștii comuniști au „înfierat” din nou imperialismul mondial și au conchis că România, deși iubitoare de pace și cu respect major pentru proprii cetățeni, era victima unui complot internațional odios. Doar Uniunea Sovietică rămânea să promoveze pe viitor interesele Bucureștiului, chipurile în numele dreptății.

În aceste condiții, visul românesc de intrare în ONU nu se materializa dar speranțele rămâneau pentru viitor. Admiterea în instituția mondială ar fi adus comuniștilor români legitimitatea internă și externă, de care aveau atât de multă nevoie. În plus, statutul de membru al ONU, credea PCR-ul, ar fi asigurat automat un spor de securitate iar regimul nu s-ar mai fi îngrijorat de o posibilă invazie americană. Până a ajunge acolo, însă, Legația RPR din Washington se mulțumea să folosească instituția Națiunilor Unite ca pe un spațiu care permitea obținerea de noi contacte și desfășurarea unor mărunte campanii de propagandă.

Deoarece Națiunile Unite erau o instituție cu rol special în gestionarea crizelor internaționale, în contextul Războiului din Coreea s-a amplificat lupta pentru controlul instituției mondiale. Vestul, realizând că Națiunile Unite puteau fi utilizate cu succes în stoparea agresiunilor internaționale inspirate de Moscova, s-a opus cu vehemență intrării în bloc a statelor comuniste în lumea onusiană.

BIBLIOGRAFIE:

Izvoare

Arhivele Ministerului de Externe
fond SUA, Telegrama Washington, 1951, 1952.

⁵⁹ *Ibidem*, p. 16.

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ *Ibidem*.

⁶² *Scânteia*, 5-9 septembrie 1952.

fond ONU, Dosar ONU 241/ 1955 - Admiterea României în Organizația Națiunilor Unite, 1947-1955

Periodice

Scânteia, 1951, 1952

Lucrări și articole

Frederking, Brian, *The United States and the Security Council. Collective Security since the Cold War*, London, New York, Routledge, 2007.

Gorman, Robert F., *Great Debates at the United Nations (1945-2000)*, Westport, Greenwood Press, 2001.

Gormly, James L., *From Potsdam to the Cold War. Big Three Diplomacy, 1945-1947*, Wilmington, Scholarly Resources, 1990.

Hanhimäki, Jussi M., *The United Nations. A Very Short Introduction*, New York, Oxford University Press, 2008.

Moore, John Allphin Jr., Jerry Pubantz, *Encyclopedia of the United Nations*, New York, Infobase Publishing, 2008.

Nistor, Paul, *România și ONU la începutul Războiului Rece, în Istorie și Societate în spațiul est-carpatic (secolele XIII-XX)*, Iași, Editura Junimea, 2005.

Ramcharan, Bertrand G., *Preventive Diplomacy at the United Nations*, Bloomington and Indianapolis, Indiana University Press, 2008.